

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

12 Φεβρουαρίου 2006

Κυριακή Τελώνου καὶ Φαρισαίου (Λουκ. ιη´10-14)

Τὸ κεντρικὸ σημεῖο τῆς σημερινῆς παραβολῆς, βρίσκεται ἀφ' ἑνὸς στὴν ἐγωϊστικὴ καὶ ἐγωπαθῆ προβολὴ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Φαρισαίου. Καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν κατάθεση τῆς ταπεινώσεως τοῦ Τελώνου, ὡς σημείου ἐνότητας τῆς κοινωνίας καὶ ἰσορροπίας.

Ὁ Φαρισαῖος μὲ τὴν ὑψηλόφρονη στάση του θεμελιώνει τὴ διαχωριστικὴ γραμμὴ μεταξὺ τῶν ἀγίων καὶ δικαίων, τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ ἀδίκων. Ὁ λόγος του ἄλλωστε διατυπώνεται μὲ ξεκάθαρο τρόπο. «Δὲν μοιάζω μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποῦναι ἄρπαγες, ἄδικοι ἢ σὰν αὐτὸν τὸν τελώνη!»

Ὁ «δίκαιος» καὶ «φιλόανθρωπος» Φαρισαῖος ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ἄδικοι καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐκτελεστὴς τοῦ ἀγαθοῦ, ὑλοποιώντας κατὰ γράμμα τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔτσι λογίζεται ὡς ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκφραστὴς τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Συνεπῶς ὡς «ἅγιος» δὲν μπορεῖ πλέον νὰ συσχετίζεται μὲ τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Μῆτε νὰ συνομιλεῖ μαζί τους.

Κομπάζει καὶ καμαρώνει ποὺ δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπάρχει μετ' αὐτῶν, γιὰ νὰ μὴ μολυνθεῖ. Ὅλοι ἐτοῦτοι ἄλλωστε εἶναι οἱ ἄλλοι, ποὺ ὁ Θεὸς ὀφείλει νὰ βδελύσσεται καὶ ν' ἀπορρίπτει. Αὐτὸς μονάχα ἔχει θέση περίοπτη κοντὰ στὸ Θεό, ποὺ τὸν θεωρεῖ δικό του καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ τὸν μοιραστεῖ μὲ τοὺς ἄλλους.

Κινούμενος δὲ ἀπὸ ὑπεροψία καὶ ἐγωπάθεια, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπαξιώνοντας τὴν παρουσία τοῦ Τελώνου, ἀπαριθμεῖ τὶς πράξεις του. Σὰν νὰ βρίσκεται στὸ παζάρι καὶ προβάλλει τὴν πραγμάτεια του ὡς τὴν καλύτερη. Ζητώντας δὲ νὰ πουλήσει τὸ ἐμπορεύμα του σὲ καλὴ τιμὴ. Καὶ συναλλασσόμενος στὴν συγκεκριμένη περίπτωσι μὲ τὸ Θεό, προσπαθεῖ νὰ τὸν πείσει πὼς οἱ πράξεις του εἶναι θεάρεστες. Ἄρα λοιπὸν ἀξίζουν πολλὰ καὶ ὀφείλει ὁ Θεὸς νὰ τὰ δώσει!

Μὰ οἱ πράξεις του, ποὺ ἐξωτερικὰ φαίνονται ἀγαθές, στὴν οὐσία εἶναι ἀντίθετες, ἐπειδὴ δὲν πράττονται μὲ ἀγαθὴ προαίρεση. Ἡ βούλησή του εἶναι ὄχι νὰ πράξει τὸ ἀγαθὸ ἐπειδὴ αὐτὸ ἐπιτάσσει ὁ Θεὸς ὡς ἐνέργεια ἀγάπης, μὰ γιὰ νὰ προβληθεῖ ὁ ἴδιος. Ἔτσι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, διασπάει τὴν ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ διαχωρίζει τὴν κοινωνία σὲ

δικαίους καὶ ἀδίκους. Σὲ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ ἀποπαΐδια του.

Κι αὐτὸ τὸ οὐσιαστικὸ σημεῖο τῶν πράξεών του, ὁ Φαρισαῖος τὸ ἀγνοεῖ ἢ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ συνυπολογίσει. Γι' αὐτὸ δὲν αἰσθάνεται τὸ γεγονός, πὼς ὅ,τι καὶ νὰ πράξει, δίχως τὴν ἀγάπη εἶναι ὡς μὴ γενόμενο. Μῆτε ὁ Θεὸς προσέχει τὶς πράξεις του, ἐπειδὴ δὲν ἀντέχουν στὸ δικό Του κριτήριον. Τὸ κριτήριον τῆς ἀγάπης.

Ὁ Τελώνης δέ, ὁ ἀμαρτωλός, μὲ ταπεινὸ φρόνημα καὶ συναίσθησιν τῆς ἐλεεινότητάς του, στέκεται παράμερα. Δὲν ζητάει νὰ προσευχηθεῖ καυχώμενος. Δὲν τολμάει νὰ σηκώσει τὰ μάτια του πρὸς τὸ Θεό, μῆτε προσπαθεῖ νὰ προβάλλει τὸν ἑαυτόν του. Ὅλ' αὐτὰ τὰ θεωρεῖ θρασυτέτα καὶ ἀνέδεια ἐνώπιον τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ γνωρίζει, πὼς ἀδικώντας τοὺς ἄλλους, πὼς ἀμαρτάνοντας καθημερινά, εἶναι ὡσὰν νὰ βλασφημεῖ καὶ νὰ ντροπιάζει τὸ Θεό.

Γι' αὐτὸ φτάνει στὸ Ναὸ γιὰ νὰ ταπεινώσει τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ζητήσει εἰλικρινῶς συγγνώμην ἀπὸ τὸ Θεό, λέγοντας «Θεέ μου σπλαγχνίσου με τὸν ἀμαρτωλό». Καὶ αὐτὸ τοῦ εἶναι ἄρκετό. Ἔτσι γαληνεύει μὲ τὸν ἑαυτόν του. Ἀνακαλύπτει πὼς ἡ ὑπαρξὴ του μπορεῖ νὰ ζήσει ἀνασηκωμένη ἀπὸ τὴν πτώση καὶ νὰ ἀναγεννηθεῖ. Τώρα μπορεῖ μέσα στὴ δική του εἰρήνη ν' ἀγαπήσει τοὺς ἄλλους καὶ νὰ συμφιλιώσει τὴν ὑπαρξὴ του μ' αὐτούς.

Ἐαναβρίσκει τὸ δρόμον κοινωνίας μὲ τὸ Θεό, γιατί γνωρίζει, πὼς παρ' ὅλες τὶς ἀδικίες καὶ ἀμαρτίες του, ὁ Θεὸς τὸν ἔχει ἤδη συγχωρέσει, γιατί τὸν ἀγαπᾷ. Καὶ τότε μὲ συνείδησιν ἀναπαυμένη καὶ καθαρὴ· μὲ θέλησιν θερμὴ καὶ μὲ τὴ χάριν τοῦ Θεοῦ πλούσια καὶ διαρκή, ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐνότητα τῆς κοινωνίας τῶν ἀδελφῶν του, τῶν ἀνθρώπων.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, καταλάβαμε ποιά εἶναι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου; Εἶναι τὸ γεγονός πὼς ὁ μὲν Τελώνης ἔχει συνείδησιν τῆς ἀμαρτολότητάς του, ἐνῶ ὁ Φαρισαῖος δὲν ἔχει. Ὁ μὲν γνωρίζει πὼς ἔχει πράξει τὸ κακό, τὸ ἄδικο, τὸ ἀμαρτωλό, γι' αὐτὸ μὲ ταπείνωσιν ζητάει τὸ ἔλεος καὶ τὴ συγχώρησιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τελικά, «ὁ Τελώνης ἔφυγε δικαιωμένος ἀπ' τὸ Ἱερὸ» κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Ὁ Φαρισαῖος δὲν γνωρίζει ἢ δὲν θέλει νὰ γνωρίσει, πὼς ἔχει πράξει ἄδικες καὶ ἀμαρτωλὰς πράξεις. Καὶ ζώντας στὴν ψευδαίσθησιν πὼς εἶναι ὁ δίκαιος καὶ ἀναμάρτητος, παρασύρεται στὸ χῶρον τῆς ἀλαζονείας. Καὶ τελικά φεύγει ἀπὸ τὸ Ναὸ δίχως δικαίωσιν, μῆτε συγχώρησιν. Γιατὶ ὁ Θεὸς «ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν».

Ἔτσι τὸ θέμα δὲν εἶναι ἂν εἴμαστε ἀμαρτωλοὶ ἢ ὄχι. Γιατὶ ὅλοι μας, ποῖος λίγο ποῖος πολὺ εἴμαστε στὸ ἴδιον κλίμα. Τὸ θέμα εἶναι ἂν ἔχουμε συνείδησιν τῆς καταστάσεώς μας. Ἄν ἔχουμε καταλάβει ποῦ βρισκόμαστε. Καὶ ἂν ζητοῦμε τὴν εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ

συγχώρησή Του, επαναλαμβάνοντας τὰ λόγια τοῦ Τελώνου: «Θεέ μας σπλαγγνίσου μας
τοὺς ἁματωλούς!»

Ἄρχιμ. Ν.Π.

[dkpdf-button]